

MEGNYITÓ

Ha létezne egy olyan virtuális laboratórium, ahol a verbális fogalmainkat alkotó egyes alapanyagok felfedezhetőek lennének, akkor a DISZKRÉCIÓ fogalmának előállítása meglehetősen kihívás elé állítaná még a leggyakorlottabb fogalmi alkimistákat is. Hogy miért?

Leginkább azért, mert a fogalom recepttúrájában az egyik legfontosabb összetevő egy olyan meghatározhatatlan levegősség, amit csakis adott kontextus rendszer képes megteremteni. Diszkrécióban lenni, diszkrétnek lenni, ugyanis csakis valamihez képest lehet. A további bonyolalmat, pedig a fogalom árnyaltságának fokmérője jelenthetné, ami a fogalom tökéletes kifejezési szintjén annyira észrevétlenül mozdul csupán ki, hogy inkább a semmi, mint a valami határát súrolja csak. A fogalom két kizárólagos alapanyaga tehát, viszonyban lenni, de észrevétlenül maradni egy lehetet finom ösvényen egyensúlyozva.

A mai kiállításon szereplő alkotások mindegyike ezen az ösvényen egyensúlyozik. Nem önterápiás, ugyanakkor nem is exhibicionista műalkotásokat láthatunk itt, hanem épp ellenkezőleg, a lenni hagyás, az engedelmesség és az alázat művei vonulnak ma fel. A materiális valóság mögött az alkotók jelenlétét csak sejthetjük, de jelenvalóságuk felvállalása annyira mellékes szándék, hogy szinte már zavarba ejtő. Nem a teremtő művészi génusz felragyogtatása a cél, sőt olyannyira nem, hogy Elekes Károly például, bojkottálja is a létrehozás aktusát. Az általa „pizsmogásoknak” nevezett képeinél az elsődleges törekvés, nem a képteremtés, hanem a már meglévő kép megtalálása. A meglévő keresésével Elekes egy olyan láncolatba tagozódik be, amibe a művész a vevő és felfedező, nem pedig az alkotó és létrehozó. Piacról piacra járva talál rá újraéleszthető kép objektumaira, és a jótékony gyógyítás után az újraélesztés zálogaként az eredeti festői invencióktól eltérő „Elekes féle nyomot” hagy felületükön. Beavatkozásai fájdalommentesek, látványuk nem sért, sőt kívánni sem kívánhatnánk kevesebbet mentési akciói zálogaként.

A beavatkozás kínálta lehetőségek diszkrét módozatát tárják a néző elé Szabó Ádám munkái is. A tudati szinttel nem rendelkező objekt antropomorfizálásával a tudat által érzékelhető elmúlás-visszatérés fogalomhoz igyekszik közelebb férkőzni. Az elmúlás, a lassú erjedés, amelyet Szabó elénk tár az csakis a tudattal rendelkező számára bírhat üzenettel. Az almának nem fáj az érés, de az ember esztétikai ízlelőbimbóit mélységesen sérti az alma arcátlan öregedése. Szabó segítségünkre siet, és mindkét fél számára megoldást ajánl. Plasztikai beavatkozásával megszabadít és felszabadít, feledtetve a mindenkori nézővel a natura morta figyelmeztető üzenetét. Videó munkáján az elmúlás és a visszatérés folyamata néhány perc alatt a szemünk láttára tesz 360- fokos fordulatot az idő tengelyén.

A beavatkozás minimalizmusát talán azonban Erdélyi Gábor festményei fémjelzik leginkább. Bátran kérdezhetné a mindenkori látogató: De kérem festmények ezek? Igen, mégpedig nagyon is! Kevéssel adva a legtöbbet, mi adható, feledtetve a kezdeti bátortalanságot a látás kalandos ösvényein vezetve végig a szem érzékeny műszerét. A festmény mikrovilágának története csak

az igazán figyelmes néző számára válik hozzáférhetővé. A remegő ecsetvonalak színei a kezdet és a vég állapotának lezáratlanságát rejtik, száműzve az improvizáció legcsekélyebb jelenlétét is. A festő által felkínált kalandban való részvétel egyetlen fontos kritériuma csupán az ésszerűség kiiktatása a tudat teljes megtartása mellett. Ha mindezen túl vagyunk, akkor már elhithetjük, hogy létezhethet fából vaskarika, és, hogy a kevesebb az néha több.

Szűj Kamilla rajzai sem a barokkos körmondatok iskolapéldái. Szűj az általa felhasznált minimalista eszközvilágon keresztül a végtelenhez vezető út kapuját tárja fel nézői előtt. Munkáin a lehatárolatlan papír felülete fontos üzenettel bír, ugyanis a továbbgondolás lehetőségével ajándékozik meg. A ceruza és a papír Szűj vonalain keresztül elvezet a végtelen meditálás állapotáig. A rajzok nézése által elért lebegés hasonlatossá teszi a felfüggesztett rajzkartonok lebegéséhez. De félelemre semmi ok, mert a rajzoló útjelzőkkel segíti a mindenkori nézőt az általa előidézett lebegés közepette.

Bernát András objektjei is a végtelen felé kalauzolnak, de az olajfestészet technikai eszközeivel kínálva fel a megtapasztalás élményét. Bernát színhasználatát szintén nem a bőbeszédűség jellemzi. Színei visszafogottan, de határozottan uralják a képsíkot. Örvényei a képen kívülre vezetnek, de a képtér lehatárolásával nem a beavatás, hanem a megmutatás gesztusával él. A valóság redukciójának folyamatában az önreprezentálásnak a legkevésbé sincs helye, a főszerep kizárólag a felületet alakító ecsetszőré.

S végül, de nem utolsó sorban Braun András diszkrét művészi jelenlétére térnek ki. Kiállított munkájának fő alapanyaga egy 1994-ben hozzákerült ready made, ami nem más, mint a 70-es évek óta a miskolci főutca arculatát meghatározó játékbolti cégér legfőbb része, vagyis egy világító és a tengelye körül forgó varázsgömb. Braun az eredeti állapotra rekonstruálva ma elhozta kiállítani féltve őrzött darabját, gyermekkorá áhitott tárgyát, egy darabot Miskolc történetéből, amely csakis az Ő gondoskodása által válhatott az utókor számára is hozzáférhető élménnyé, illetve a nosztalgizálni vágyók megidéző médiumává.

Tisztelt egybegyűltek kérem élvezzék a kiállítást, amit ezennel megnyitok...

Miskolci Galéria, Miskolc, 2014